

5 มาตรการ ตัดวงจร “ทุนเทา” ในตลาดทุนและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล

(เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2569 ในคอลัมน์ “ชวนคิด ชวนคุย กับ ก.ล.ต.” เว็บไซต์ข่าวหุ้นธุรกิจออนไลน์)

โดย นางสาวอาชิณี ปัทมะสุคนธ์ ผู้ช่วยเลขาธิการ
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ทุกวันนี้ หากติดตามข่าวอาชญากรรมทางการเงิน เรามักได้ยินคำว่า “บัญชีม้า” หรือ “ทุนเทา” ซึ่งบ่อยครั้งบางกรณีเกี่ยวข้องกับแก๊งหลอกลงทุน บางกรณีเชื่อมโยงกับการฟอกเงินจากอาชญากรรมออนไลน์ เมื่อธุรกรรมจำนวนมากย้ายเข้าสู่โลกดิจิทัล เงินเหล่านี้มักถูกเคลื่อนย้ายผ่านระบบการเงินที่ซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาการใช้ช่องทางการเงินไปในทางที่ผิดจึงมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะในโลกสินทรัพย์ดิจิทัลกลายเป็นอีกหนึ่งช่องว่างสำคัญที่กลุ่มมิจฉาชีพเลือกใช้เป็นแหล่งพักเงินและอำพรางเส้นทางอาชญากรรมที่ยากจะติดตาม

คำถามสำคัญคือ ในโลกแบบนี้ ระบบการเงินของเราต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เพื่อปิดช่องไม่ให้เงินผิดกฎหมายไหลผ่าน

ดังนั้นตลาดทุนและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลจึงไม่ได้เป็นเพียงพื้นที่ของการลงทุนเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสำคัญของระบบการเงินที่ต้องรักษาความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือเอาไว้ค่ะ เพราะถ้าระบบเหล่านี้ถูกใช้เป็นช่องทางในการเคลื่อนย้ายเงินจากการกระทำผิด ย่อมกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนทั้งระบบแน่นอน

นี่จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ ก.ล.ต. ต้องเดินทางปรับมาตรการกำกับดูแล โดยมุ่งเน้น 5 เรื่องสำคัญ ผ่านผู้ประกอบการธุรกิจและบริษัทจดทะเบียน ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. เพื่อสกัดกั้นไม่ให้ “ทุนเทา” เข้ามาใช้ตลาดทุนหรือตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นช่องทางในการทำธุรกรรม มาตรการที่ว่านี้มีอะไรบ้าง วันนี้จะขอมาเล่าให้ทุกท่านเข้าใจภาพใหญ่ค่ะ

จุดเริ่มต้นของเกราะป้องกันทุนเทา ต้องเริ่มกันตั้งแต่การมีกลไกดูแลตั้งแต่ “หน้าประตูบ้าน” ด้วยมาตรการ **รู้จักตัวตนลูกค้าที่แท้จริง** ทั้งการทำความรู้จักกับลูกค้า KYC (Know Your Client) และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า หรือ CDD (Customer Due Diligence) ที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องตรวจสอบข้อมูลลูกค้าอย่างเข้มงวด ถ้าพบพฤติกรรมต้องสงสัยต้องกล้าปฏิเสธการให้บริการและรายงานธุรกรรมทันที

ถัดมาคือการเพิ่มความเข้มข้นในการกำกับดูแลไปสู่การ **ตรวจเข้มผู้ถือหุ้นใหญ่และผู้มีอำนาจตัดสินใจของผู้ประกอบธุรกิจ** ที่จะมีความสำคัญอย่างมากตามที่กล่าวไปแล้ว เพื่อให้มั่นใจว่าผู้มีอำนาจควบคุมที่แท้จริง และกลุ่มคนที่แอบแฝงใช้อำนาจร่วมกัน มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและไม่มีลักษณะต้องห้าม

อีกหนึ่งมาตรการสำคัญคือการสร้างความโปร่งใส คือการให้เปิดเผยข้อมูลสำคัญให้ชัดเจน โดยบริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยโครงสร้างผู้ถือหุ้น 10 อันดับแรก รวมถึงกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย เพื่อให้สาธารณชนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ ก.ล.ต. ยังได้ทำงานเชิงรุกผ่านการผนึกกำลังหลายหน่วยงานปราบปรามเทา โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลและขยายผลการตรวจสอบผ่านกลไกอย่างคณะทำงาน Connect the Dots ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงจุดเล็ก ๆ จากทุกหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศให้กลายเป็นภาพใหญ่ในการสกัดกั้น ทะลายเครือข่ายฟอกเงินค่ะ

ขณะเดียวกัน ก.ล.ต. กำลังยกระดับความปลอดภัยไปอีกขั้นด้วยมาตรการ Travel Rule ที่กำหนดให้ข้อมูลสำคัญของผู้ส่งและผู้รับต้อง “เดินทาง” ไปพร้อมกับธุรกรรมโอนเหรียญเสมอ เพื่อให้ตรวจสอบได้ว่าเงินมาจากไหนและกำลังถูกส่งไปที่ใครค่ะ โดยมาตรการนี้กำลังเปิดรับฟังความคิดเห็นจนถึงวันที่ 9 เมษายน 2569 ซึ่งถ้ามาตรการนี้มีผลบังคับใช้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามบัญชีม้าหรือเส้นทางการฟอกเงินได้อย่างดียิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในฝั่งของสินทรัพย์ดิจิทัล ถ้าดูจากข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2569 พบว่ามีการระงับบัญชีม้าไปแล้วกว่า 53,715 บัญชี ตัวเลขนี้เกิดจากการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดของหลายภาคส่วน ทั้งผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ช่วยเป็นหูเป็นตา หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่ประสานข้อมูลกันอย่างรวดเร็ว เพื่อยกระดับความปลอดภัยตั้งแต่ต้นทางของการเปิดบัญชีไปจนถึงการติดตามเส้นทางเงินอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ปัญหา “ทุนเทา” อาจเริ่มจากเรื่องเล็ก ๆ เช่น การให้ยืมบัญชีหรือรับจ้างเปิดบัญชี ที่หลายคนมองว่าไม่เป็นไร แต่กลับกลายเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางอาชญากรรมโดยไม่รู้ตัว จึงอยากฝากให้ผู้ลงทุนระมัดระวังมากขึ้น และในครั้งต่อไป ติดตามรายละเอียดของแต่ละมาตรการที่ ก.ล.ต. กำลังเดินหน้าต่อ เพื่อยกระดับการดูแลให้เท่าทันต่อรูปแบบการกระทำผิดที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นกันค่ะ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

“ก.ล.ต. ดูแลตลาดทุน เพื่อให้คุณมั่นใจ”